

Latvijas Zinātņu akadēmija

PAUĻA LEJIŅA VĀRDBALVA 2025

DR.AGR. INA ALSIŅA

LZA Pauļa Lejiņa balva lauksaimniecībā 2025. gadā piešķirta Dr.agr. **Inai Alsiņai** (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte) par darbu kopu "Audzēšanas apstākļu ietekme uz kultūraugu augšanu, attīstību, ražas formēšanās kvalitāti".

Pēc Latvijas (Valsts) Universitātes beigšanas Ina Alsiņa uzsāka savas darba gaitas toreizējā Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā un iekļāvās Augu fizioloģijas un mikrobioloģijas katedras kolektīvā. Katedras pētījumu tēma jau vairāku gadu desmitu garumā bija "Simbiotiskā slāpekļa saistīšana", tāpēc likumsakarīga bija arī Inas izvēle – lucernas simbiotiskās slāpekļa saistīšanas efektivitātes pētījumi.

Gadu gaitā šie pētījumi ir modificējušies, bet tauriņziežu un gumiņbaktēriju simbioze vēl joprojām ir palikusi Inas un viņas kolēģu redzeslokā. Kopā ar starptautiskajiem partneriem veikti pētījumi projekta FP7-613781 Eurolegume (Ilgtspējīgu tehnoloģiju izstrāde pākšaugu audzēšanai un to izmantošanas veicināšana proteīna nodrošināšanai Eiropā pārtikas un lopbarības ražošanai), LegumeGap (FACCE-JPI ERA-NET Cofund on Sustainable Crop Production SusCrop Increasing productivity and sustainability of European plant protein production by closing the grain legume yield gap) ietvaros.

Paralēli simbiozes pētījumiem Ina Alsiņa skaidrojusi dārzeņu audzēšanas fizioloģiskos aspektus, gan augu bagātināšanas iespējas ar Latvijā deficīto mikroelementu selēnu, gan iespējas, izmainot audzēšanas apstākļus (apgaismojuma intensitāte un spektrālais sastāvs, dažādu organiskas izcelsmes preparātu izmantošana), panākt ne tikai lielāku, bet arī kvalitatīvāku ražu. Pētījumi par bioloģiskas izcelsmes preparātiem izaugusi (izpletusies) augsnes veselības virzienā un paplašinājušies arī ietekmes uz augiem pētījumi (Horizon 2020 projekts Soilguard Sustainable soil management to unleash soil biodiversity potential and increase environmental, economic and social wellbeing).

Pēdējos gados Inas Alsiņas pētījumu lokā ienākušas nedestruktīvās metodes, ar kurām var aizvietot augu bioķīmiskās analīzes, novērtēt augu fizioloģisko stāvokli.

Paulis Lejiņš (1883–1959) bija latviešu lauksaimniecības zinātnieks, lopkopības speciālists. Zinātniskais darbs - fundamentāli pētījumi par Latvijas ganāmpulku selekciju un to barības bāzes racionālu izveidošanu. Pirmais LPSR ZA prezidents (1946-1951). Balvu kopš 1994. gada piešķir Latvijas Zinātņu akadēmija un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija par nozīmīgiem sasniegumiem lauksaimniecības zinātnēs.